

El Saler per al poble, ara! El poder de la ciutadania en la transformació responsable del paisatge i del territori. 31 maig — 15 oct. 2017. Centre Cultural La Nau de la Universitat de València. Sala Estudi General. www.uv.es/cultura/exposicions

El Saler per al poble, ara!

[valencià]

La Devesa del Saler és un paisatge entranyable per a la ciutadania, un àrea d'esplai de la metròpoli de l'Horta, un conjunt d'ecosistemes d'enorme biodiversitat i un element essencial del Parc Natural de l'Albufera. El 1962 l'Ajuntament de València va promoure un pla per urbanitzar-la i convertir-la en una marina mediterrània més, destinada a l'allotjament temporal del "turisme de masses" amb el qual Manuel Fraga Iribarne, ministre aleshores d'Informació i Turisme, plantejava colonitzar els espais marítims més singulars.

En aquells anys finals de la dècada dels seixanta, algunes veus minoritàries apuntaren les crítiques inicials al procés urbanitzador. Eren biòlegs i ambientalistes que comprovaren els danys i l'absència de criteris de respecte a la natura de les obres en marxa al Saler.

Quan el 1973 la subdirectora de *Las Provincias*, María Consuelo Reyna, publica al maig tres articles molt crítics sobre el projecte i les obres, el diari canvia de posició i esdevé altaveu d'una llarga polèmica.

En aquells moments, però, la societat civil, el moviment ciutadà que s'oposa urbanitzar la Devesa està configurat.

El Saler per al poble va ser l'emblema de la campanya ciutadana que a l'estiu del 1974 va plantejar amb rotunditat que la urbanització era un desastre i que s'havia de recuperar la Devesa. Juntament amb les crítiques ambientalistes, argumentava que s'havia expropiat un bé comunal incomplint la Llei del 1911 de cessió a València de la propietat de l'Albufera, que la ciutat perdia un pulmó verd i que, com a operació econòmica, la urbanització era una calamitat per a les finances municipals. El moviment ciutadà va ser empenyat per les associacions veïnals nascudes als barris i pobles en el final del franquisme i per la iniciativa de professionals diversos, sociòlegs (Josep Vicent Marqués), arquitectes (Just Ramírez), docents (Trini Simó), periodistes... S'arreglegaren 15.750 signatures d'oposició a la urbanització, una xifra increïble sota la dictadura, i es multiplicaren les al·legacions contra la remodelació que proposava l'Ajuntament. Ocupa un lloc preeminent la contraexposició, informativa i propositiva, que es va organitzar al juny del 1974 al Col·legi d'Arquitectes amb el títol "El Saler: dades per a una decisió col·lectiva", que va tenir una

repercussió ciutadana major que l'oficial de la remodelació del pla. I al setembre es va convocar una concentració al Saler reprimida per la dictadura...

El treball del moviment ciutadà va aconseguir que no es continuara construint la urbanització. Els edificis que encara hi ha a l'interior del bosc del Saler, l'autopista que s'estrangula o el camp de golf són alguns dels recordatoris o cicatrius d'una urbanització que hauria posat fi a la Devesa.

La primera corporació democràtica valenciana, presidida per Ricard Pérez Casado, paralitza definitivament l'execució del pla urbanitzador, inicia en 1980 els estudis per a la recuperació del Saler i aprova el Pla Especial Protector de la Devesa en 1982. Després, en 1986, la Generalitat declara el Parc Natural de l'Albufera, on s'inclou la Devesa del Saler, i comença la regeneració dels sistemes dunars (1990-2000) arrasats per la urbanització i l'ordenació dels usos turístics de la zona.

Amb la voluntat de continuar en la línia d'aquell moviment ciutadà que va evitar la desfeta del Saler, l'exposició que presentem tracta també de l'actualitat de la Devesa.

Queden moltes coses a fer i cal debatre-les per planificar adequadament el seu futur a curt i llarg termini. La participació ciutadana hi serà essencial.

31 maig — 15 oct. 2017
Centre Cultural La Nau
de la Universitat de
València. Sala Estudi
General.

De dimarts a dissabte:
10:00 – 14:00 h.
16:00 – 20:00 h.
Diumenges i festius:
10:00 – 14:00 h.

Reserva de visita
guiada per a grups:
963864922
visites.guiades@uv.es

www.uv.es/cultura/
exposicions

organitza:

UNIVERSITAT
ID VALÈNCIA

Vicerectorat de Cultura i Igualtat

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

OFICINA GENERAL
DE LA NAU
UNIVERSITAT ID VALÈNCIA

seu: col·laboren:

UNIVERSITAT
ID VALÈNCIA
Fundació General

OFICIO COL·LEGIADO
DE ARQUITECTOS
DE VALÈNCIA

caixa
popular rtve

GENERALITAT
VALÈNCIANA

INSTITUT
DE RECULTURA